

ברכות ראשונות

מושג תוכן
ברכות

קבוצת 'ברכות הנהנין' הנאמרות לפני אכילת כל אוכל, בכל כמות, למעט מאכל שאינו ראוי למאכל אדם.

להלן הברכות הראשונות:

כל ברכה מתחילה בנוסח: "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם" – ולאחר מכן נוסח הברכה:

○ 'המוציא לחם מן הארץ' – על לחם העשוי מחמשת מיני דגן.

○ 'בורא מיני מזונות' – על מאכלים העשויים חמשת מיני דגן ואינם נחשבים 'לחם'.

○ 'בורא פרי הגפן' – על יין או מיץ ענבים.

○ 'בורא פרי העץ' – על פרות הגדלים בעץ

○ 'בורא פרי האדמה' – על עשבים, ירקות וכל פרי האדמה.

○ 'שהכל נהיה בדברו' – על שאר הדברים שאין גידולם מהארץ, ועל מקרים של ספק בברכות.

ברכות ראשונות

מושג תוכן
ברכות

קבוצת 'ברכות הנהנין' הנאמרות לפני אכילת כל אוכל, בכל כמות, למעט מאכל שאינו ראוי למאכל אדם.

להלן הברכות הראשונות:

כל ברכה מתחילה בנוסח: "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם" – ולאחר מכן נוסח הברכה:

○ 'המוציא לחם מן הארץ' – על לחם העשוי מחמשת מיני דגן.

○ 'בורא מיני מזונות' – על מאכלים העשויים חמשת מיני דגן ואינם נחשבים 'לחם'.

○ 'בורא פרי הגפן' – על יין או מיץ ענבים.

○ 'בורא פרי העץ' – על פרות הגדלים בעץ

○ 'בורא פרי האדמה' – על עשבים, ירקות וכל פרי האדמה.

○ 'שהכל נהיה בדברו' – על שאר הדברים שאין גידולם מהארץ, ועל מקרים של ספק בברכות.

הפסק (הפסיק)

מושג בסיס

נסיבות בקיום
המצווה

בְּאִשֶּׁר בְּאַמְצַע קִיּוֹם מִצְוָה פּוֹנִים
לַעֲסֹק בְּדִבְרֵי אַחֵר שְׂאִינוֹ קָשׁוּר
לַמִּצְוָה – אוֹ שְׂעוֹשִׂים הַפְּסָקָה
אַרְכָּה בְּזִמּוֹן קִיּוּמָהּ – זֶהוּ 'הַפְּסִיק'.
יֵשׁ מִצְוֹת שְׂאֲסוּר לְהַפְּסִיק
בְּאַמְצַע קִיּוּמָן.
לְדַגְמָה: בְּאִשֶּׁר מְבָרְכִים יֵשׁ לֶאֱכֹל
מִיד אֶת הַמֶּאֱכָל.

בְּדִיעָבַד – לְכַתְּחֵלָה

מושג בסיס

דרגות בקיום
המצווה

'בְּדִיעָבַד' מְלָה בְּאַרְמִית שְׂתַרְגוּמָהּ הוּא:
'אִם עָשָׂה'. בְּדֶרֶךְ כָּלל מוֹפִיעַ בְּטוֹי זֶה
בְּאִשֶּׁר נַעֲשֶׂה דִבְרֵי שְׂלֵא כְּפִי דְרִישׁוֹת
הַהֲלָכָה הַמְקוֹרִיּוֹת – וְאֵז מוֹרָה לָנוּ
הַהֲלָכָה מָה עָלִינוּ לַעֲשׂוֹת כָּעֵת. מְלָה זֹו
מְנַגֶּדֶת לַמְלָה 'לְכַתְּחֵלָה' – כִּיצַד רָאוּי
הָיָה לִנְהַג.
לְדַגְמָה: לְכַתְּחֵלָה יֵשׁ לְבָרֵךְ אֶת הַבְּרָכָה
הַמִּתְאַיְמָה לְכָל מֶאֱכָל. בְּדִיעָבַד, אִם בִּירָךְ
שֶׁהַכֹּל – נִחְשָׁב לוֹ שֶׁבִּירָךְ.

הִיָּתָה דַּעְתּוֹ/ לֹא הִיָּתָה דַּעְתּוֹ

מושג בסיס
נסיבות בקיום
המצווה

בְּאִשׁוֹר אָדָם עוֹשֶׂה פְּעֻלָּה
מִתְחַנְּשִׁים מֶה הִיָּתָה דַּעְתּוֹ בְּשַׁעַת
הַפְּעֻלָּה.

לְדַגְמָה: אִם מְבַרֵךְ עַל מֵאֵכֶל,
וְהַמֵּאֵכֶל נָפֵל וְנִמָּאֵס מֵאֲכִילָה, הוּא
לֹא צָרִיךְ לְבָרֵךְ שֵׁנִית עַל מֵאֵכֶל
אַחֵר - אִם בְּשַׁעַת שִׁבְרוֹ - הִתְכַּוֵּן
לְאֵכֶל עוֹד מִהַמֵּאֵכֶל.

בְּדִיעָבַד - לְכַתְּחֻלָּה

מושג בסיס
דרגות בקיום
המצווה

‘בְּדִיעָבַד’ מְלָה בְּאַרְמִית שֶׁתַּרְגוּמָהּ הוּא:
‘אִם עָשָׂה’. בְּדֶרֶךְ כָּלל מוֹפִיעַ בְּטוֹי זֶה
בְּאִשׁוֹר נַעֲשֶׂה דָבָר שֶׁלֹּא כְּפִי דְרִישׁוֹת
הַהֲלָכָה הַמְקוֹרִיּוֹת - וְאִז מוֹרָה לָנוּ
הַהֲלָכָה מֶה עָלִינוּ לַעֲשׂוֹת כָּעֵת. מְלָה זוֹ
מְנַגֶּדֶת לַמְלָה ‘לְכַתְּחֻלָּה’ - כִּיצַד רָאוּי
הָיָה לִנְהַג.

לְדַגְמָה: לְכַתְּחֻלָּה יֵשׁ לְבָרֵךְ אֶת הַבְּרָכָה
הַמִּתְאַיְמָה לְכָל מֵאֵכֶל. בְּדִיעָבַד, אִם בָּרַךְ
שֶׁהֵפֵל - נַחֲשֵׁב לוֹ שִׁבְרוֹ.